

בחברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה

חפירות ארכיאולוגיות

העונה התשיעית של חפירות בית-שערים נפתחה בראשית אוגוסט ונמשכה 5 שבועות בהנהלתו של ד"ר נ. אביגד. את ימי העבודה סיפק משרד העבודה במסגרת העבודות היוזמות. היקף העבודה היה מצומצם והמטרה בעונה זו היתה לחשוף את מבנה המדרגות מעל למערכה מס' 20. וכן להשלים את התכניות והצילומים שלא נגמרו בעונה הקודמת. בהשלמת התכניות סייע מר י. קולודנו ואילו הצילומים נעשו ע"י מר י. שוייג. סקירה ראשונה על תוצאות עונה זו תתפרסם בחוברת הבאה.

העונה הרביעית של חפירות חצור נפתחה ביום 27 ליולי ותימשך עד 1 בנובמבר. הנהלת החפירות היא בידי ד"ר י. ידן ומשתתפים השנה ד"ר י. אהרונ, אדריכל ע. דונייבסקי, גב' ט. דותן, מר מ. דותן וגב' ר. עמירן. המשלחת מונה כ-45 איש. החפירה מתנהלת בשטחים א' וב' על גבי התל ובשטחים ח' (מקדש האורתוסטאטים) וט' (שער העיר) בעיר הכנענית התחתונה. בשטח עובדים כ-220 פועלים כולל 20 סטודנטים מהאוניברסיטה העברית, שסופקו ע"י משרד העבודה במסגרת עבודות יוזמות. מבין הממצאים החשובים של ראשית העונה יש לציין כותרות פרוטוריוניות מתקופת מלכי ישראל, ושני פסלים גדולים של אריות מבולת, מהתקופה הכנענית המאוחרת.

בראשית אוקטובר תיערך ע"י החברה חפירת נסיון בתל חולון. בהנהלתו של ד"ר י. קפלן. סניף החברה בחולון בשיתוף עם העירייה קיבלו על עצמם את החלק הארגוני והכספי של החפירה הזאת.

פרסומים

הדרך החמישי של "ארץ-ישראל", שהוקדש לפרופ' ב. מור, במלאות לו חמישים שנה, יצא לאור זה עתה. הספר עולה בהיקפו על קודמיו. הוא מכיל $46\frac{1}{2}$ גליונות דפוס ו-28 לוחות ומשתתפים בו 47 חוקרים מהארץ ומחו"ל. זו הפעם הראשונה שמאמריהם של החוקרים מחו"ל מתפרסמים בלשונם המקורית (אנגלית) ולצדם סיכומיהם העבריים וכן סיכומים אנגליים של המאמרים העבריים, וזה תכנון:

פתיח דבר; ת. ביינארט; כתבי בנימין מזר; י. קפלן: החפירות בתלוליות בטאשי, נחל-שורק; רות עמירן: ארץ-ישראל, סוריה וקפריסין בתקופת הברונזה התיכונה I; מ. ו. פראוסניץ: טביעות-גליל באיזור המזרחי של הים התיכון בסוף האלף השלישי; מ. שטקליס: על גרעין האובסידיאן שנמצא בקיבוץ כברי; מ. דותן: בעיות בסטראטי-גראפיה של השכבה XX במגידו; נ. גליק: הסקר הארכיאולוגי בנגב (עונה חמישית); י. לייבוביץ: אמנות מצרית ואמנות חיקוסוסית; נ. צורי: על שבע צלמיות בעמק יזרעאל ובית-שאן; טרודה דותן: לחקר תרבות הפלשתים לאור הממצאים בארץ-ישראל ובמצרים; א. מלמט: חזון נבואי ומציאות היסטורית במכתב למלך מארי; נ. ה. טור-סיני: על כמה רמזים היסטוריים שבמקרא; ש. א. ליונשטם: עדות

ביהוסף; מ. הרן: הארון והכרובים; י. ידין: מעלות אחז; ש. ייבין: יכין ובווען; ש. אברמסקי: סיגים ובדלילים בישעיהו פרק א'; ה. י. קצנשטיין: בני אליקים בן חלקיהו, נושאי התואר "אשר על הבית"; ש. טלמון: "המה הקינים הבאים מחמת אבי בית רכב"; י. ליוור: ראשיתה של שיבת ציון; ז. קלאייקליימן: עין דור; מ. נאור: בית-דגון וגדרות-קדרון, אלתקה ועקרון; י. אהרוני: תמר והדרכים לאילת; מ. אבייונה: לשאלת זמנו של הלימס הארץ-ישראלי; ש. מורג: מישע; י. ייבין: מגילויי המלרעיות בלשון העברית; ה. תדמור: "חטאו של סרגון"; ב. קנאל: הערות לכרונולוגיה של ח'רבת קומראן; נ. אביגד: עונת החפירות השביעית בבית-שערים, תשט"ו; א. א. אורבך: הלכות עבודה זרה והמציאות הארכיאולוגית וההיסטורית במאה השנייה ובמאה השלישית; ש. ספראי: בית שערים בספרות התלמודית; ח. ז. הירשברג: הקשרים בין יהודי המגרב ובין ארץ-ישראל בתקופת הגאונים; י. ברסלבי: למינויו של ר' אביתר כגאון בחיי אביו ו"מערת המכפלה" לאור תעודה חדשה מן ה"גניזה"; י. פראוור: אשקלון העיר ו"רוננות אשקלון" בתקופה הצלבנית; ל. א. מאיר: בית-רוחב באמנות היהודית הדתית; י. בן-צבי: ספר אבישע; סיכומים בעברית של המאמרים האנגליים; ב ח ל ק ה א נ ג ל י ש ל ה ס פ ר ; ו. פ. אולברייט: כלום היתה אמנות מונומנטלית בימי שלמה המלך?; כורש ה. גורדון: האפוס היהודי אירופי והעברי; ג. ר. דרייור: בעיות גיאוגראפיות; יוליוס לוי: המוסד התנכ"י "דרור" לאורן של תעודות אכדיות; א. א. ספייור: נמרד מיהו?; ג. ארנסט רייט: תקופת הברונזה הקדומה I; ה. ג. גיטרבוק: כַּנָּשׁ וְנֶשׁ; קתלין מ. קניון: על השכבות של תקופת הברונזה הקדומה והתיכונה במגידו; ח. א. גינזברג: רמז ישעיני נעלם לפקח והושע מלכי ישראל; ש. נ. קרמר: אהבה, שנאה ופחד (אספקטים פסיכולוגיים של תרבות שומר); י. צ'רני: אסטילת רעמסס השני מבית-שאן; סיכומים באנגלית של המאמרים העבריים.

מחיר הספר בכריכת בד — 15 ל"י, לחברי החברה — 11 ל"י.

בקרב יובא לדפוס הכרך השישי של ספר "ארץ-ישראל", שהוקדש לזכרו של מ. גרקיס ז"ל. הספר יוצא לאור ע"י החברה בשיתוף עם בית הנכות הלאומי "בצלאל".

בהוצאת מוסד ביאליק והחברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה יצא לאור הכרך הראשון של "חצור" (בעברית), הכולל את פרשת החפירות בעונה הראשונה בשנת 1955. הספר נכתב ע"י החופרים יגאל ידין, יוחנן אהרוני, טרודה דותן, רות עמילן. ז'אן פרו ועקיבא דוניבסקי. הוא מכיל 136 עמ' טכסט בפורמט 35×25 ס"מ, 171 לוחות ושפע של מפות וציורים. מכירת הספר בידי מוסד ביאליק ומחירו — 25 לירות. לחברי החברה שיזמינו את הספר באמצעותנו 19.150 ל"י.

יצאה לאור חוברת חדשה של הרבעון Israel Exploration Journal כרך VIII, חוברת 3, והיא תישלח לכל המנויים אחר הכינוס. דין וחשבון מפורט על הכינוס הארצי הארבעה-עשר לידיעת הארץ וכן שאר החומר על פעולות החברה, במרכז ובסניפים, יתפרסם בחוברת הבאה.